

Betydelsen av lantbrukets djur för flexibilitet i framtida svenska livsmedelssystem

Sigrid Agenäs (SLU) & Ylva Persson (SVA)

SustAinimal

SustAnimal

En livsmedelsstrategi för Sverige

– fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet

Kortversion av regeringens proposition 2016/17:104

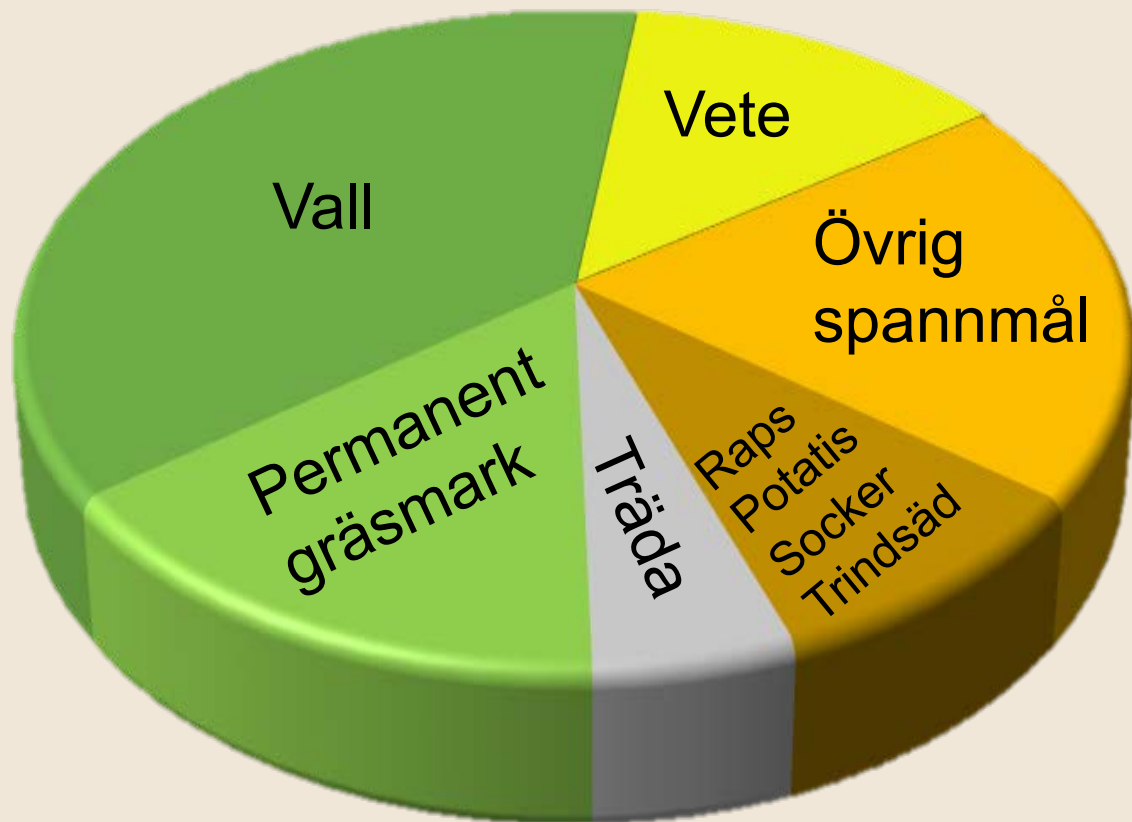

Vägen till ett hållbart och konkurrenskraftigt livsmedelssystem

En strategisk forskningsagenda

8%

(SCB, 2019; Jordbruksverket, 2019)

SustAinimal undersöker djurens bidrag såväl som belastningar

Resiliens och
beredskap

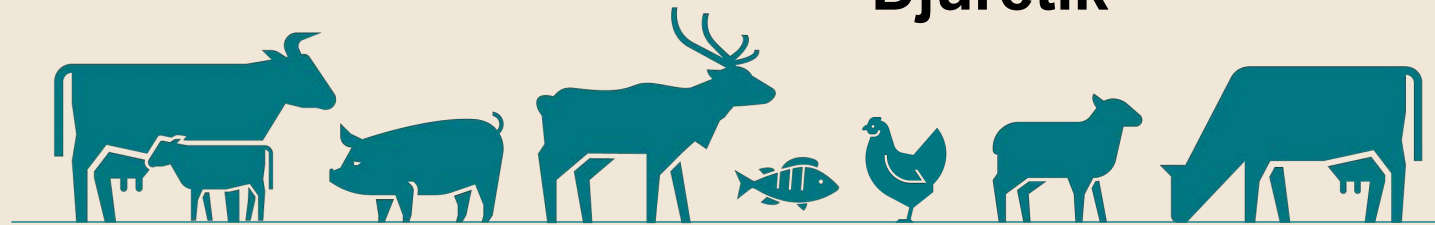
Livsmedel

Växthusgaser

Attraktiva landskap

Djuretik

Konkurrenskraft

Biologisk mångfald

Kolinlagring

Växtnäringsämnen

Åkermarkens
bördighet

Sustainable Animal Food Production in War and Peace

Focus on the preparedness perspective of animal food production and on how this can be achieved (governance and communication).

Sustainable Animal Food Production in War and Peace

Examples of conclusions

- **Preparedness varies between systems and is context specific. Much more need to be done!**
- **Making change happen:** No one-size-fits-all. Mixture of voluntary, legislation, carrots, communication, education, flexibility and planning.
- **Challenges & responses:**
 - Inputs: To ensure availability of inputs in a crisis situation.
 - Food security: Today's food systems are largely not designed to provide food in a crisis situation - wrong approach, wrong breeds, super-specialisation, competition, new breeds, new species, "We'll have to eat our horses".
- **On farm level: big is not necessarily bad / small is not necessarily good.**
Discussions often came back to an ideal of small circular production units but this is not the only answer.

Healthy Lives from Sustainable Food Systems

https://www.uppsalahealthsummit.se/digitalAssets/547/c_547164-l_1-k_22-0481-uhs-post-conference-report-2022_all_digital.pdf

Svenskt jordbruk indelat i fem produktivitzoner

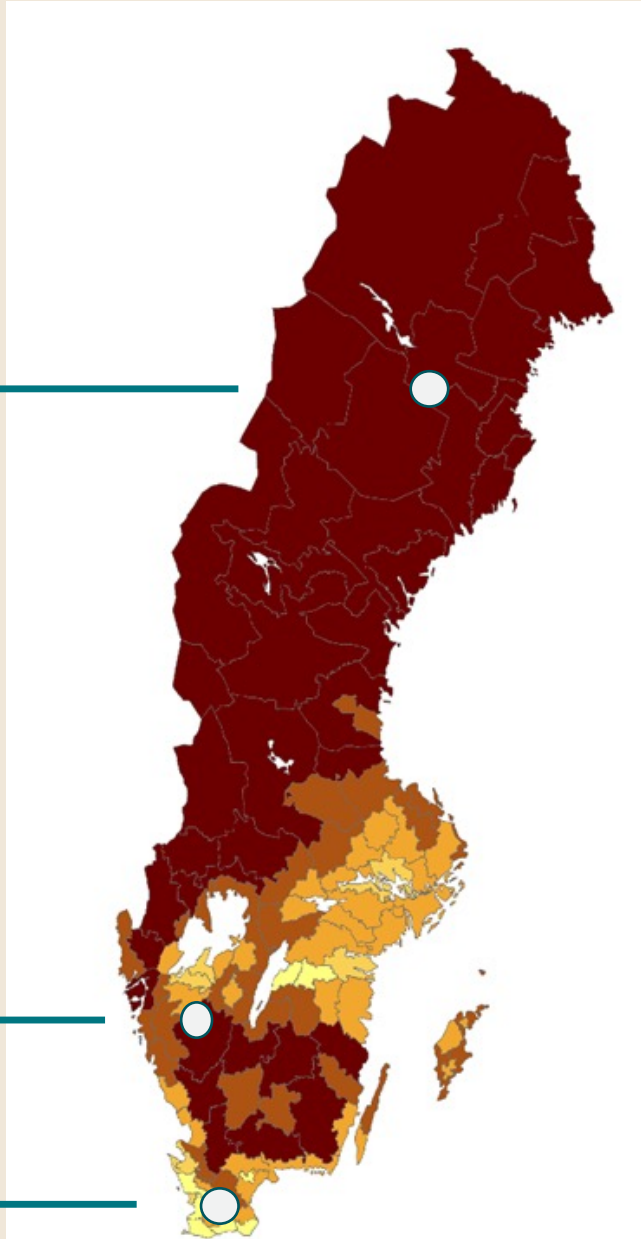

Reumaux et al 2023
European Journal of Agronomy 149 (2023) 126916

Norr

Väst

Syd

Zon:	1	2	3	4	5
% av grödor:					
Spannmål	62	66	55	40	24
Oljeväxter	11	8	5	2	0
Baljväxter	4	7	7	7	3
Betor & potatis	8	2	2	0	1
Vall	9	12	25	45	67

Markos Managos:
Betydelse av foder till
mjölkkor för effekt på
nettoleverans av
livsmedel och
klimatbelastning

Fatima El Khosht:
Betydelse av bete i
växtföljden för kolhalt i
marken och avkastning
för nästa gröda

VALL ÄR FLEXIBEL!

Christina Moncorgé:
Naturbete som resurs
för livsmedelsproduktion
i olika delar av Sverige

**Hinder och möjligheter för ökad
naturbetesdrift ur ett lantbrukarperspektiv
– en kunskapsöversikt**

Anna Jamieson och Anna Hessle

SustAnimal Reports #1 | 2021

SustAnimal

Lotten Wahlund: Nötkreaturs inlärning och beteende när de introduceras till virtuella stängsel

Foto: Ri.se

Webbinarium den 28 november kl. 10-12 på temat "Virtuella stängsel som ett verktyg för bevarande av biologisk mångfald och flexibelt bete i svenska gräsmarker"

Resultat från senaste fälttesterna och diskussion om hinder och möjligheter för användningen av virtuella stängselteknik i Sverige. <https://www.slu.se/superg2>

Scenarier i samarbete med Mistra Food Future

Tre scenarier	3 regioner	3-4 nivåer av djur
Food as culture	Norr	"Enbart naturbete"
Food as industry	Väst	"Medel"
Food forgotten	Syd	"Hög"

Leverans vid olika förutsättningar

- Fri världshandel och bra väder?
- Kris och krig?
- = *Beredskap och resiliens*

Ulrika Nordling:
Idisslare i en flexibel
livsmedelskedja
- djurhälsa och
livsmedelsförsörjning
ur ett
beredskapsperspektiv

Mål: Identifiera förutsättningar som styr livsmedelskedjans flexibilitet

- ✓ Typ av produktion?
- ✓ Typ av idisslare?
- ✓ Besättningsstorlek?
- ✓ Geografisk lokalisering?
- ✓ System för sjukdomsövervakning?
- ✓ Övrigt?

SÅRBARHETS - ANALYS

BEGRÄNSNINGAR OCH BEHOV
FÖR DJURHÄLSA OCH
SMITTSKYDD BLAND SVENSKA
IDISSLARE

Topp tio just nu:

- Hög specialisering utgör ett hinder för helhetsperspektiv
- Hållbara *system* – inte hållbara *produkter*
- Samskapande och överhörning

**Vi måste veta och
kunna beskriva hur
djuren bidrar till
helheten**

Topp tio just nu:

- Hög specialisering utgör ett hinder för helhetsperspektiv
- Hållbara *system* – inte hållbara *produkter*
- Samskapande och överhörning
- Utgå inte från "genomsnitt" (varken lantbruk eller kost)
- Mångfald sprider risker
- Biodiversitet: **värde** och bedömning
- Smittskydd och livsmedelssäkerhet
- Sårbarhetsanalys
- EN omställning
- Att leda eller ledas, det är frågan ;-)

Tack!

sustainimal@slu.se

sigrid.agenas@slu.se

ylva.persson@sva.se

www.sustainimal.se

SustAinimal